

DŘÍVE, NEŽ KOHOUT ZAKOKRHÁ...

I. Byl horší Jidáš, nebo Petr?

V první kapitole novozákonní knihy „Skutky apoštolů“ je zaznamenáno jedno z kázání apoštola Petra. Nepřehlédnutelný Ježíšův apoštol zde uprostřed shromáždění sto dvaceti bratří nahlas a zřetelně, tak, aby ho všichni slyšeli říká toto: „...Ačkoli patřil do počtu nás Dvanácti a byl vyvolen ke stejné službě, přivedl na Ježíše strážce a nechal jej zatknout. Z odměny za svůj zlý čin si koupil pole, ale pak se střemhlav zřítíl, jeho tělo se roztrhlo, a všechny jeho vnitřnosti vyhrězly.“ (Sk 1,15-18)

Řeknu vám, vůbec bych se nedivil, kdyby se uprostřed zmíněného shromáždění někdo zvedl a zvolal: „Petře, prosím tě mlč! Copak jsi už zapomněl, že ještě nedávno nad ránem kokrhal kohout? Nebo si snad ve své sangvinické naivitě myslíš, že mezi tvým zapřením a Jidášovou zradou je nějaký rozdíl? Možná bys mohl namítnout, že tobě, na rozdíl od Jidáše, nešlo o peníze, ani politickou moc. Všichni dobře víme, že tvé zapření bylo jen důsledkem prachobyčejného lidského strachu, vyvolaného nepříznivými okolnostmi. Ovšem zrada jako zrada. Proto už raději mlč a volbu náhradníka za zemřelého Jidáše raději přenechej někomu jinému.“

Jedni mívají výhrady vůči Petrovi, jiní se zase s oblibou navázejí do Jidáše. Nikdo v církvi nebyl nikdy tak zavrhován a proklínán jako uředník z Iškariotu. Nikdo nebyl tak nemilosrdně jako on považován za přísluhovače Satanova. Jidáš, satanský kníže, Petr kníže apoštolů. Jidáš zlotřilý odpadlík, Petr osvědčená skála. Jidáš praotec všech zločinců, prototyp všeho odporného, prohnáného a zkaženého, Petr hrdina všech pravověrných, prototyp všech zdravých, čistých a zachráněných, praotec papežů.

Teolog Karel Josef Kušel to vidí tak, že si tu věřící všech století našli obětího kozla, na kterého mohli a dodnes mohou nakládat veškerou svou agresi a pocity nenávisti. Aby prokázali Ježíšovi „laskavost“, rozdělili svět na Jidáše a Petry a začali fušovat do řemesla nejvyššímu soudci všech věků tím, že oddělují ovce od kozlů. Otázkou však zůstává, zda lze opravdu následovat Krista a přitom posílat Jidáše k čertu?

III. Svádíme chyby na druhé

Dělali jsme to už jako děti. Zvedli jsme ve škole ruku a ukázali na kamaráda se slovy: „To já ne, to on.“ A děláme to dodnes. Přemýšleli jste už někdy nad tím, proč vlastně? Sami přece nesnášíme, když někdo něco podobného zkouší na nás?

Psycholog a terapeut Serge Cicotti přisuzuje fenomén svádění viny na druhé takzvanému egocentrickému zkreslení pohledu na sebe sama. Příčinu svalování vlastních vin na druhé vidí buď v nezdravě vysokém sebevědomí, nebo v pocitech viny projevujících se výčitkami svědomí. Úleva způsobená přenosem vlastních vin na druhé však podle Cicottiho nevydrží dlouho. Vina, již se člověk zbavil tím, že ji odmrští na druhé, se nakonec vrací jako bumerang a uhoří s několikanásobnou silou.

IV. Evangelisté hříšníky neodsuzují

Stojí za povšimnutí, že bibličtí autoři své hrdiny neglorifikují, ani nezatracují. O něco podobného se nepokoušejí ani autoři evangelií. Přitom stojí za úvahu, že Petr už v době evangelií v církvi zastával významné místo. Přesto se evangelisté jeho poklesky nesnaží jakkoli vyretušovat. /Obávám se, že podle současných pravidel svatořečení by nemohla být kanonizována ani jedna biblická postava ☺./

Do horoucích pekel neposílá nikdo z evangelistů dokonce ani Jidáše. Akt jeho zrady sice kvalifikují jako hřích a rázným způsobem toto pochybení odsuzují, hříšníka však přenechávají nejvyšší instanci, tedy tomu, který sám o sobě říká: „*Mne patří soud, mně odplata.*“ (5 Moj 32,35)

V. Evangelisté hříšníky povzbuzují

Evangelisté nejen že hříšníky neodsuzují, ale v duchu učení Kristova jim nabízejí novou šanci. Petr s Jidášem se stávají živoucím svědectvím o tom, jak všichni přicházíme k Bohu. Tato cesta může být pro mnohé šokující. K Bohu se totiž většinou nedostáváme tím, že všechno děláme dobře, ale ironií osudu tím, že všechno děláme špatně.

Prostě a jednoduše: Dokud kohout nezakokrhá, neuvidíme Boha. Dokud kohout nezakokrhá, nepochopíme sami sebe v pravém světle. Dokud kohout nezakokrhá, nezmizí naše egocentrické zkreslení. Biblická svatost nevyplývá z naší věrnosti vůči Bohu, ale z jeho věrností vůči nám. Bůh nemiluje Petra na základě toho, že je dobrý Petr, ale proto, že je dobrý Bůh.

Kohout opakovaně kokrhá a Petr zasažen ve svém svědomí vychází ven z nádvoří veleknězova domu, kam Ježíše přivedli k výslechu a „*hořce pláče*.“ (Mt 26,75) Poznává svou vlastní bídu a přes veškerý pláč zůstává chlapem. Kdyby byl zbabělcem, přenášel by svojí vinu na druhé, na prostředí, na okolnosti... Hlasitým pláčem učinil první krok k tomu, aby si udělal pořádek ve svém vlastním nitru. Přiznává, že viníkem je jen on sám. K takovému kroku je třeba víc odvahy, než k útočnému napadení okolí.

A Petr není sám. Při konfrontaci se zrůdností fenoménu zvaného zrada přátelství, poznává svou pravou tvář také Jidáš. Dané poznání jej, stejně jako Petra, vede k pravé, hluboké lítosti a pokání: „*Když Jidáš, který ho zradil, viděl, že Ježíše odsoudili, pocítil výčitky, vrátil třicet stříbrných velekněžím a starším a zvolal: „Zhřešil jsem, zradil jsem nevinnou krev!“*“ (Mt 27,3-4)

VI. Evangelisté nabízejí dar milosti

Oba, Petr i Jidáš, zhřešili. Oba zradili svého nejlepšího přítele a Spasitele. Oba si díky tomu sáhli až na dno své vlastní, lidské existence a uviděli v pravém světle sebe i Boha, který jim nabídl své odpuštění. Přesto jeden z nich zdárně pokračuje ve svém poslání apoštola a druhý končí s vyhřezlými střevy na poli zvaném „Hakeldama“, /pole krve/. Proč vlastně?

Na tuto otázku evangelisté žel přímo neodpovídají. Snad právě proto, abychom byli ve vynášení soudů nad Jidášem byli zdrženlivější. Lukáš jde ve verších, kterými popisuje Petrovo kázání o Jidášovi, dokonce tak daleko, že čin Jidášovy zrady zařazuje do sféry jakéhosi Božího předurčení: „*Bratří, muselo se naplnit slovo Písma...*“ (Sk 1,16)

Logická dedukce však nabízí ještě jednu možnou hypotézu Jidášova smutného konce. Pokání sice činil, nabídku Boží milosti však nepřijal. Proč? To se snad dozvíme až jednou.

Z Petrova životního příběhu však už dnes víme, že přijetí Boží milosti stojí za to. Prostřednictvím Večeře Páně, který nám Ježíš za malou chvíli začne v Duchu Svatém vysluhovat, nám Bůh stejně, jako už mnohokrát, nabídne svou milost. Noc končí. Nad obzorem již pomalu začíná svítat. Kohout už kokrhá. Slyšíš? Kokrhá proto, abys nezapomněl, že i ty máš stále ještě šanci. Amen.